

паша, който прѣдвиждаше сѣтнината и се помъчи да открие наклонността на Българети да се съединетъ съ католицити, което можеше по-скоро да доведе Българети до независимостъ, единъ ферманъ останови една Българска независима црѣква.

Црковната независимостъ на единъ народъ доста образованъ и който се бѣше надѣхалъ отъ свободни идеи, донесени отъ млади човѣци, които бѣха ходили да се учатъ въ Росиѣ, въ Германия и въ Франция, въ Американскити училишта и въ най-добрити учебни заведения въ Цариградъ, има природна и неизбѣжна сѣтина да създаде едно народно чувство много по-нако отъ колкото съществуваше до сега. Човѣци, които прѣди това говореха грѣцки, и които Грѣцити бѣха научили да се иматъ за Грѣци, и се отричаха отъ народността си, обавиха съ гърдостъ, че са Българе.

Като изключимъ едно слабо въстание въ 1873 г. въ Сръбденъ, което тугакси се потъпка, и за което се обѣси единъ младъ даконъ и се проводиха на заточение въ Диарбекиръ до 60 души, друго никакво движение не стана, и никакво опитване не се произведе отъ Българети да зематъ оръжие и да бранетъ правдинити си. При всичкити грабежи отъ турски чиновници, Българети нагъ доброденствоваха, благодарение на тѣхний силнь характеръ, на тѣхната индустриѣ и на тѣхното благоразумие. Българското нароноаселение се убогатиѣва, а турско то усиромашаѣва, и това най-добрѣ се вижда въ ония села, дѣто народонаселение то е смѣсено. Притесненѣта отъ турската властъ и ежедневний грабежъ, който Българети търпетъ отъ турско то народонаселение, бѣха доста да възбудетъ духовете на едни млади човѣци, които са надарени отъ природата и които са живѣли много врѣме въ земи, дѣто се почита човѣчески законъ.

Като нѣмаше никакво правосъдие и като неможаха да се оплакватъ на сръботочно правителство за безбройнити си теглила, младити българе се рѣшиха най-послѣ да се повдигнатъ съ оръжие въ рѣка и съ това да покажатъ нѣ само на сръботочно то правителство за своити бескрайни теглила, нѣ и на великити европейски сили.

Людети, които бѣха зели участие въ това движение, увѣриха ме, че тии никакъ не мислили да се упрѣтъ силно на турцити, нѣ кроили, че като се събератъ жителети отъ селата и градовете въ планината, да направетъ едно силно заавление, съ което да накаратъ Портата да даде внимание на тѣхното искане. Това искане било: 1) Българската земя да се управляѣва отъ христѣански чиновници, на мѣсто турци; 2) Българский езикъ да се припознаѣ като официаленъ, или понѣ всичкити документи, писани на турски да бѣдатъ и на български; 3) Начинъ тѣ на събиране то на данането да се подобри, каквото да прѣстанатъ злоупотрѣбленѣтата, отъ които тегли христѣанско то народонаселение, и 4) да се изволи на христѣанети да влизатъ въ войската по същити условия, както и турцити.

По-голѣмата частъ отъ това исане се съдържаваше въ различнити прѣобразованиѣта, които се дадоха на христѣанско то народонаселение на Турѣна: въ хатишерифъ тѣ на гюлхане то и въ хатихумаюнъ тѣ. Когато се образова това заавление и день тѣ за турение то му въ дѣйствиѣ бѣше се опрѣдѣляль; главарети намислиха да го отложатъ. Писали се писма отъ Търново на всичкити подкомитети да ги извѣстетъ, че въстание то се отлага за другъ день. За зла честь, писмото, което било назначено за